

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 8 lutego 2021 roku w sprawie z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W. przeciwko A. B. o zapłatę kwoty 9.601,99 zł, Sąd Rejonowy w Łowiczu oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1917,30 zł tytułem kosztów procesu – kosztów zastępstwa procesowego.

Powód w swej apelacji zaskarżył wyrok w całości oraz zarzucił orzeczeniu mające wpływ na wynik sprawy naruszenie przepisów materialnych, a mianowicie: art. 6 k.c. - poprzez uznanie, iż powód nie udowodnił roszczenia, art. 385¹ k.c. - poprzez uznanie, iż zapisy umowy pożyczki dot. opłaty operacyjnej są sprzeczne z dobrymi obyczajami i naruszają interesy konsumenta oraz art 58 k.c. - poprzez uznanie, że zapisy umowy zmierzają do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie roszczenia na rzecz powoda zgodnie z żądaniem pozwu; ewentualnie, w razie nie uwzględnienia żądania w pkt. 1 powód wniósł o: uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, w celu przeprowadzenia w całości postępowania dowodowego. Ponadto powód wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Interwenient uboczny po stronie powoda (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G. popierał apelację powoda oraz wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz interwenienta ubocznego kosztów procesu wg. norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej wszystkich kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Niniejsza sprawa była rozstrzygana w postępowaniu uproszczonym czego konsekwencją jest możliwość zastosowania regulacji art. 505¹³ § 2 k.p.c., która stanowi, że jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, to uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

W ocenie Sądu Okręgowego zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne, jak również w następstwie bezbłędnie zastosowanych przepisów prawa materialnego.

Już na wstępie stwierdzić należy, iż apelacja powoda stanowi jedynie niczym nieuzasadnioną i gołosłowną polemikę z całkowicie trafnym rozstrzygnięciem Sądu pierwszej instancji. W szczególności Sąd ten trafnie ocenił, że powód nie udowodnił swojego roszczenia (art. 232 k.p.c., art. 6 k.c.). Zasadnicze znaczenie ma to, że przedstawiony przez stronę powodową materiał dowodowy posiada istotne braki, które czynią powództwo nieudowodnionym co do zasady i co do wysokości. Należy w tym miejscu wskazać, że dokument wypowiedzenia umowy pożyczki nie został podpisany i brak jest dowodu na to, by kiedykolwiek został sporządzony prawidłowo. Wobec powyższego trudno uznać, by skarżący wykazał, aby umowa pożyczki została pozwanej wypowiedziana, a skoro tak, to słusznie przyjął Sąd I instancji, że obowiązuje ona nadal do 11 maja 2021 roku, zaś termin wymagalności części rat jeszcze nie upłynął. Jak wynika z analizy treści umowy pożyczki, pożyczkodawca ma prawo do rozwiązania umowy (§ 6 pkt 10), natomiast umowa

nie przewidywała skutku rozwiązania umowy bez wypowiedzenia w przypadku powstania zaległości w spłacie. Jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy powód nie przedstawił też wykazu dokonanych wpłat, przez co brak jest możliwości zweryfikowania ziszczenia się podstaw do wypowiedzenia umowy. Wobec powyższego za całkowicie bezpodstawny należało uznać sformułowany w apelacji zarzut naruszenia art. 6 k.c.

Chybione okazały się również dalsze zarzuty naruszenia prawa materialnego, tj. art. 385¹ k.c. i art. 58 § 1 i 2 k.c. W ocenie Sądu Okręgowego nie budzi wątpliwości, iż zapisy przedmiotowej umowy pożyczki dot. opłaty operacyjnej są sprzeczne z dobrymi obyczajami i naruszają interesy pozwanej jako konsumenta. W niniejszej sprawie strony zawarły umowę pożyczki, w konsekwencji czego doszło do powstania pomiędzy pozwaną, a wierzycielem stosunku zobowiązaniowego. Jednakże w oparciu o powołaną umowę pożyczki podlegała ocenie wysokość zadłużenia pozwanej oraz zasadność jego naliczenia, przy uwzględnieniu regulacji art. 720 § 1 k.c. i 353 § 1 k.c. Słusznie przyjął Sąd meriti, oceniając zapisy umowy łączącej strony, że pozwanej przysługiwał status konsumenta oraz że wierzyciel jako przedsiębiorca zajmujący się prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania pożyczek, przy zawieraniu umów posługiwał się wzorcami umownymi. Trafnie także Sąd ten zwrócił uwagę na to, że w sprawach z udziałem konsumenta, do kategorii których należy niniejsza sprawa, sąd ma obowiązek działania z urzędu, co wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE.

Analiza łączącego pozwaną z poprzednikiem prawnym powoda stosunku prawnego i zawartej umowy, prowadzi do oceny, że analiza łączącego pozwaną z poprzednikiem prawnym powoda stosunku prawnego i zawartej umowy, prowadzi do oceny, iż § 4 ust. 2 umowy przewidujące pobranie od pożyczkobiorcy opłaty operacyjnej w wysokości 4.470,00 zł stanowi niedozwoloną klauzulę umowną. Sporne postanowienie umowne niewątpliwie kształtuje prawa i obowiązki pozwanej jako konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jej interesy, albowiem kwota prowizji w wysokości stanowiącej około 90 % kwoty pożyczki, stanowi w istocie zakamuflowaną postać lichwy.

Jak wynika z poglądów doktryny i orzecznictwa, pod pojęciem opłat, prowizji oraz innych kosztów rozumieć należy swoistą "cenę" przeprowadzanych operacji, stanowiącą zarówno ekwiwalent kosztów poniesionych przez kredytodawcę, jak i element zysku. Zazwyczaj są one pobierane z tytułu samego przyznania kredytu, ale także od czynności mających miejsce już po zawarciu umowy. Pod pojęciem tym należy rozumieć koszty pobierane od czynności faktycznych, mających charakter niejako "obsługowy" w stosunku do podstawowej działalności kredytowej. Co do zasady mają one na celu pokrycie kosztów ponoszonych przez kredytodawcę przy wykonywaniu określonej czynności, w praktyce jednak mogą stanowić również źródło jego dochodu (Wyrok SO w Gliwicach III Ca 421/18, z dnia 11 lipca 2018 r., LEX nr 2546353)

Sąd I instancji trafnie zatem przyjął, że opłata operacyjna w wysokości 4.470,00 zł, narusza dobre obyczaje i interes konsumenta, skoro uiszczenie wskazanych opłaty było związane z przyznaniem stronie pozwanej pożyczki w wysokości 5.300 zł. Wskazać ponadto należy, że strona powodowa niezależnie od naliczonej dodatkowej opłaty była uprawniona do pobrania odsetek za skorzystanie z jej kapitału w wysokości 10 % w skali roku, a także strony w § 4 ust. 2 umowy zastrzegły dodatkowo odsetki za opóźnienie w maksymalnej wysokości dopuszczalnej przepisami prawa. Mając na uwadze powyższe, omawiana dodatkowa opłata skutkuje w rzeczywistości przerzuceniem przez powoda na klienta (będącego konsumentem) ryzyka prowadzonej przez kredytodawcę działalności gospodarczej, obciążając nadmiernie konsumenta.

Rażące naruszenie interesów konsumenta" w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast "działanie wbrew dobrym obyczajom" w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Obie wskazane w tym przepisie, formuły prawne służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają zakres określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (Wyrok SO w Gliwicach z 7.11.2018 r., III Ca 438/18, LEX nr 2615459)

Ponadto, należy wziąć pod uwagę fakt, iż w/w postanowienia umowy stały się jej częścią na podstawie wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta, na których treść pozwana nie miała rzeczywistego wpływu. Powód nie wykazał w postępowaniu, iż każde postanowienie umowy było z pozwaną uzgadniane indywidualnie tzn., iż m.in. kwestia wysokości opłat była klauzulą stanowiącą przedmiot wzajemnych negocjacji tj. była indywidualnie wynegocjowana z konsumentem tak, że miał on wpływ na ustalenie ostatecznej wysokości tych kosztów. Zgodnie z art. art. 385¹ § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Ponadto trzeba mieć na względzie, iż kodeks cywilny w art. 385¹ § 3 k.c. zawiera domniemanie prawne, iż postanowienia wzorca umowy nie są uzgadniane indywidualnie z konsumentem. Zatem zgodzić się należało z Sądem meriti, że sporne postanowienie umowne przewidujące opłatę operacyjną stanowi niedozwoloną klauzulę umowną i nie wiąże pozwanej.

Wobec powyższego uznać należało, iż wobec spełnienia przesłanek określonych w art. 385¹ k.c., postanowienia umowy pożyczki zobowiązujące pozwaną, jako konsumenta, do zapłaty prowizji w kwocie 4.770 zł nie wiążą jej. Postanowienia te należy traktować jako nieważne na podstawie art. 58 § 1 i 2 k.c., zaś roszczenie o zapłatę tego składnika należności objętej pozwem było niezasadne.

Konkludując, zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a zarzuty powoda nie zasługiwały na uwzględnienie. W świetle powyższych rozważań i argumentacji przedstawionej przez Sąd I instancji oraz materiału dowodowego zebranego w niniejszym postępowaniu, powództwo trafnie zostało przez Sąd meriti oddalone. Z tych względów, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy apelację powoda.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł z mocy art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 2 pkt 4 i § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku (Dz. U. 2015. 1804). Na koszty te złożyła się kwota 900 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pozwanej w postępowaniu apelacyjnym.